

Lösningarna – finns men ställer krav

Robert Olsson, NBR Nordic Beet Research Foundation

Flera körningar, flera produkter, anpassad blandning var gång och timing. Ogräsbekämpning i sockerbetor är en vetenskap som ställer krav – som de flesta odlare behärskar väl. Mångårig erfarenhet hos många har lett till väl beprövade koncept. Är du nöjd så håll fast vid det du gör, så länge du klarar de nya begränsningarna. Men var beredd på att göra förändringar.

Grundlösningen

Den svenska grundlösningen bygger på upprepade behandlingar efter ogräsens uppkomst

- på små ogräs (oftast hjärtbladsstadium)
- med en artanpassad preparatblandning
- till fram i juni

Framtiden torde följa samma upptrampade stig, men med färre produkter och i vissa fall begränsade doser eller behandlingsfönster. Så stigen kommer att bli svårare att vandra. Nyckelåtgärderna är kända för de flesta och återfinns här i rutan.

Nyckelåtgärder vid ogräsbekämpning	
Första och andra behandlingen	- Gör första körningen i tid - Vänta inte för länge med andra körningen, normalt 7-10 dagar
Här efter andra körningen ska fältet vara fritt från ogräs. De ogräs som står kvar här är oftast de som ger störst problem och skördesänkning	
Tredje och fjärde behandlingen	- Sätt in en tredje och eventuellt fjärde behandling då nygrodda ogräs närmar sig 2 örtblad. - Ersätt, där och när du ser fördelarna, sprutningen med radrensning. - Se till att sista åtgärden ligger sent nog, normalt in i juni månad.

Rekommendationer 2010

Tidpunkt	Produkt	Dos l/ha	
TI	Första efter uppkomst	Goltix + Betanal	1,5 + 1,0
TII	Andra efter uppkomst	Goltix + Betanal	1,0 + 1,5
TIII	Från tredje efter uppkomst	Goltix + Betanal	1,0 + 1,5
Till alla behandlingar ska tillsättas olja. Betanal kan ersättas av Betanal Power i förhållandet 3:1.			
Vid problemogräs			
<i>Snärjmåra:</i> Kör 30 g Safari som TIV.			
<i>Näva, raps, baldersbrå, trampört:</i> Öka med 0,5 l Goltix eller tillsätt 10+20+30 g Safari med början vid TI eller TII.			
<i>Åkerbinda:</i> Ersätt 0,75 l Goltix med 0,75 kg Pyramin vid TI. Från TII och framåt tillsätt 0,5–0,75 kg Pyramin.			
<i>Baldersbrå:</i> Minst 1 kg Goltix i varje körning.			

Avslutande kommentarer och funderingar

Radrensning

- ▶ Radrensaren är ofta den bästa ”produkten” att använda då betorna passerat 6–8-bladsstadiet. Tidiga sprutningar håller tillbaka ogräsen som sedan slutgiltigt kan tas bort med radrensaren.
- ▶ Dagens moderna radrensare utrustade med L-skär ger inte samma stenproblem som gåsfotsskär.
- ▶ Bra styrning gör att radrensaren bara behöver lämna 10 cm obehandlat över betraden.
- ▶ Behandlingskostnaden är överkomlig, maskinstationstaxan ligger runt 350 kr per hektar för en modern 18-radig maskin med bra styrning.
- ▶ Radrensning och luckring av jorden kan ge merskörd även utan ogräs. I en SSK-serie med radrensning åren 1994–1996 gav en avslutande radrensning en merskörd på 420 kg utvinnbart socker eller 4 %, trots att ogräseffekten var marginell.

Lägre doser

- ▶ Lite ogräs från början, möjlighet att rensa upp med radrensare, kunnsighet, bra utrustning och framförallt jämn och fin uppkomst av betorna. Visst kan den duktige krypa ner 25 % med dosen.

Färre behandlingar

- ▶ Det går att krympa antalet behandlingar, men risken för otillräcklig effekt ökar. Hur många, håller vi på och provar i försök. Så här långt ser vi att två gångers program fungerar bäst om de kombineras med en avslutande radrensning.

Oljedosen

- ▶ Skillnaden mellan produkter är liten. Det är viktigt att ha oljan med.

Spruttidpunkt

- ▶ Viktigast är att behandla ogräsen vid rätt utvecklingsstadium, dvs. när de är små. Tidpunkten på dygnet har betydelse och vid torr väderlek fungerar morgonsprutningar bäst. Det är sällan en bra idé att vänta på bra väder.

Foto: Robert Olsson, NBR

En modern radrensare har hög kapacitet och gör ett bra arbete till en rimlig kostnad.